

PRVNÍ NÁLEZ LESKLICE SKVRNITÉ (*SOMATOCHLORA FLAVOMACULATA*) V CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI ŽELEZNÉ HORY

First documented record of *Somatochlora flavomaculata* in the Železné hory PLA

Hana BALAŠOVÁ

Československé armády 639, 537 01 Chrudim; e-mail: Miky.2@seznam.cz

Druh *Somatochlora flavomaculata* je v České republice považován za vzácnějšího zástupce hmyzu řádu *Odonata*. Rozšířen je ostrůvkovitě a vzhledem k lokálnímu výskytu a stenotopní vázanosti na zarostlá stanoviště s mělkými vodami je ohrožen přímou likvidací biotopů, narušením vodního režimu mokřadů, chemickým znečištěním či zarybněním. Tento příspěvek dokládá první nález druhu v chráněné krajinné oblasti Železné hory.

Klíčová slova: CHKO Železné hory, faunistika, *Odonata*
Key words: Železné hory PLA, faunistics, *Odonata*

1. Úvod

Vážka lesklice skvrnitá (*Somatochlora flavomaculata* Vander Linden, 1825) (obr. 1) je jedním ze sedmi druhů čeledi lesklícovití (*Corduliidae*) a jedním ze čtyř zástupců rodu *Somatochlora* žijících na území České republiky. Na našem území se vyskytuje ostrůvkovitě především v nižších až středních nadmořských výškách, zejména v Polabí, v Moravskoslezském a Jihočeském kraji. V Pardubickém kraji byl potvrzen výskyt u Uherska na rybníku Lodrant v roce 1983 (MOCEK, 1983), v roce 1998 v národní přírodní rezervaci Bohdanečský rybník (REJL, 2001) a v roce 2010 na Kojických tůních a ve Vchynické Svodnici (J. Rejl in NDOP, 2022). Lesklice skvrnitá preferuje hojně zarostlá okrajová stanoviště s maloplošnými mělkými vodami – slatiniště, mokřiny a mělké tůňky, s maximem výskytu v červenci (DOLNÝ et al., 2008). Na červeném seznamu je zařazena do kategorie zranitelný druh (VU; DOLNÝ et al., 2017).

2. Materiál a metodika

Údaje byly získány při odpoledním fotografování vážek autorkou příspěvku. V textu jsou použity následující zkratky: CHKO – chráněná krajinná oblast, PLA – Protected Landscape Area, PP – přírodní památka, det. – určila, observ. – pozorovala.

3. Výsledky a diskuze

Nálezová data: Bohemia or., CHKO Železné hory, přírodní památka Buchtovka, koordináty 49°46'24" N, 15°48'44" E, nadmořská výška 540 m n. m., 26. 6. 2021 zastižení čtyři samci *Somatochlora flavomaculata* Vander Linden, 1825 na podmačené louce a u tůň, H. Balašová observ. et det.

Jedná se o první doložený výskyt druhu *Somatochlora flavomaculata* v CHKO Železné hory. Čtyři hlídkující samci, aktivně pátrající po samicích a svádějící souboje o teritorium

s dalšími druhy vážek byli pozorováni nad podmáčenou loukou a u dvou tůní uprostřed louky. Nálezová lokalita poskytuje druhu relativně vhodné životní podmínky a díky zákonné ochraně není bezprostředně ohrožena nevhodnými způsoby obhospodařování.

Doposud byl v chráněné krajinné oblasti Železné hory potvrzen výskyt 45 druhů vážek. Z toho 41 druhů bylo zastíženo do roku 2010 (MOCEK et BÁRTA, 2010) a další čtyři druhové prvonálezy jsem v poslední dekádě uskutečnila sama. Tento nález je tedy již 46 potvrzeným druhem vážek na území CHKO Železné hory. Je možné, že druh je přehlížen a vyskytuje se i na dalších lokalitách v CHKO Železné hory.*

Obr. 1: Leskllice skvrnitá (*Somatochlora flavomaculata* Vander Linden, 1825) v přírodní památce Buchtovka, 26. 6. 2021. Foto: H. BALÁŠOVÁ.

Fig. 1: *Somatochlora flavomaculata* Vander Linden, 1825 in the Buchtovka Natural Monument, 26th June 2021. Photo by H. BALÁŠOVÁ.

Summary

This is the first time when the *Somatochlora flavomaculata* was observed at the Železné hory Protected Landscape Area. Four patrolling males actively searching for females and fighting for territory with other species of dragonflies were seen on 26th June 2021 above wetland and near two small pools in the middle of the grassland.

Literatura

- DOLNÝ A., BÁRTA D., WALDHAUSER M., HOLUŠA O. et HANEL L. (eds.), 2008: Vážky České republiky: Ekologie, ochrana a rozšíření. *Český svaz ochránců přírody Vlašim, Vlašim*.
- DOLNÝ A., HARABIŠ F. et BÁRTA D., 2016: Vážky (Insecta: Odonata) České republiky. *Academia, Praha*.
- DOLNÝ A., HARABIŠ F., HOLUŠA O., HANEL L. et WALDHAUSER M., 2017: Odonata (vážky) In: HEJDA R., FARKAČ J. et CHOBOT K. (eds.): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Příroda, Praha 36: 118–122*.
- MOCEK B. et BÁRTA F., 2010: Vážky (Odonata) Chráněné krajinné oblasti Železné hory. *Železné hory – Sborník prací č. 19*.

- NDOP, 2022: Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny. [online, cit. 8. 6. 2022].
Dostupné z: <https://portal.nature.cz/nd>.
- REJL J., 2001: Vážky (*Odonata*) NPR Bohdanečský rybník a rybník Matka. *Acta Musei Reginae-hradecensis A.* 28: 129–134.

Došlo: 1. 2. 2022

* Dne 24. 7. 2022 jsem skutečně pozorovala minimálně tři samce *Somatochlora flavomaculata* (druh určen odchytom) na nové lokalitě na suchém polderu u Horních Počátek.